

بنده در اینجا پیشنهاد میکنم که اگر آقایان موافقت فرمایند اجازه بدهند که آقای مدرس راجع باین موضوع و اسائه ادبی که بمقام اقدس اعلی شده است شرحی اظهار عقیده فرمایند و بعد بپاس احترام مرحوم مغفور مساوات جلسه را ختم کنیم.

(نمایندگان - صحیح است)

رئیس - آقایانی که این پیشنهاد را تصویب میکنند قیام فرمایند.

(اغلب قیام نمودند)

رئیس - تصویب شد. آقای مدرس اجازه خواسته آید؟

مدرس - بلی

رئیس - بفرمائید

مدرس - قومیت هر قومی و بقاع هر قومی و شرافت هر قومی و ترقی هر قومی بچیست؟ قومیت قوم عبارت از حفظ جامع آن قوم است و الا هر قومی که افرادی هستند مختلف اگر در تحت یک جامعی نباشند و حافظ آن جامع نباشند عنوان قومیت از آن افراد منتزع میشود.

بقاع هر قومی بچیست؟

بقاع هر قومی بحفظ جامع بین افراد آن قوم است.

اگر قومی صد میلیون افراد داشته باشد و حفظ جامع خودشان را نکنند آن قوم کالجا را منتشر افرادی هستند مشتت و هیچ اثر و فائده اجتماعی بر آن افراد کثیره مترتب نخواهد بود ترقی و تعالی هر قومی باین خواهد شد که جامع میان خودشان را نگاهداری کنند و بواسطه ترقی آن جامع ترقی کنند هر قومی که جامع خودش را از دست داد بهر اندازه که جامع از بابت مثال عرض میکنم مکرر در همین مجلس و مجالس دیگر گفتگوی لغت و لسان شده بنده موافقم که هر قومی لسان خود را حفظ نکند وضع بقومیتش وارد می شود.

لباس خودش را حفظ کند صفات خلقی خودش را حفظ کند بهر اندازه که جامع خودش را حفظ کند بهمان اندازه قومیتش باقی است.

فرض اصلی باینکه جامعی است که یک قسمت بزرگ دنیا در آن جامع شرکت دارد و آن اسلامیت هست.

اسلام یک مدت کمی در دنیا ترقی کرد و توسعه پیدا کرد و همان مدتی بود که جامع خودشان را حفظ کردند و بزرگان خودشان را اطاعت کردند.

اگر یک مردی از مسلمین در چین بودند اطاعت کرد از آن آمیزش که در مدینه بود مواسات کردند برادری کردند و جامعه خودشان را حفظ کردند و بر اکثر دنیا در زمان کمی مسلط شدند.

مقاسفانه در قرون اخیر از باب اینکه آنجا

مه خودشان را بزرگان و امراء خوب خودش را حفظ نکردند ضعف بر این قوم پیدا شد این عرایض که عرض میکنم یک مطلبی نیست که محتاج بدلیل و برهانی باشد که وقت آقایان را بآن ادله و برهانی فوت کنیم بر همین اینها با خود این عرایض است که عرض می - کنم ما خیلی جامع خودمان را از دست دادیم.

برادری داریم در اکثر دنیا که دول اسلامی آنطور که باید و شاید با آنها رفتار نکرده است و بالاخره یک وقت باید بیدار شده و هوشیار شویم و جامعه خودمان را حفظ کنیم از آقایانی که در تحت لوا این قومند سؤال میکنم چه وقت است آنوقت از امروز بهتر کسیت که آن لوا را بر دارد و بگوید.

در این موقع من لوا اسلام را برمی دارم و این قوم را در تحت قومیت و در تحت جامع دیانت اسلامی قومیتشان را ترقی می دهم و حفظ میکنم.

امروز از این وانه هائیکه استماع فرموده اید اگر چه بآن درجه باید اطمینان پیدا شود هنوز پیدا نشده است که حادثه از چه قبیل است و تا چه مرتبه است.

البته دولت مکلف است تحقیقات کامل بکند و بعرض مجلس برساند ولیکن عرض میکنم امروز اهل ایران یک قسمت از قسمتهای دول اسلامی است بلکه میتوان گفت که قسمت بزرگ دول اسلامی است باید امروز این جامعه در تمام دنیا خودشان را معرفی کنند که ملت ایران و دولت ایران قدم بر میدارند که این جامعه را حفظ کنیم و خودمان را ببرکت این جامعه نگاهداری کنیم دولت تقاضای کمیسیون از مجلس نمود.

البته وظیفه شان هم همین بود که پیش نهاد تقاضای کمیسیون بفرمائید البته مجلس هم مساعدت خواهند نمود و بعقیده بنده تمام فکر را باید صرف اینکار کرد و باید یک قدمهایی که مقتضای حفظ دیانت و حفظ قومیت و حفظ ملیت خودمان است در این مورد برداریم و هیچ کاری و هیچ چیزی مقدم بر این کار قرار ندهیم و نگذاریم که این مسئله زیادتر از این اسباب خرابی جامعه شود که مبادا یک ضرر عظیم تری بر ما مترتب گردد و خدای نخواسته حال ما از این روز که هستیم بدتر شود و زیاد بر این چیزی عرض نمیکنم.

رئیس الوزراء - چون دولت امروز برای نتیجه کمیسیون حاضر شده بود ولی قضیه فوت مرحوم آقا سید محمود رضای مساوات مانع از تشکیل کمیسیون شد و بعلاوه آقای مدرس راجع بقومیت و ملیت یک اظهاراتی فرمودند.

بنده میتوانم مطمئنانه عرض کنم که ملت ایران در این عضویتی امروزه در دنیا میتواند هر گونه اظهار حیات و عرض

خودش را بکند و حق خودش را بخواهد و شخص بنده خیلی ساهی هستم و حاضرم که بتنهائی اگر اجازه داده شود خودم بشخصه یک اقداماتی بکنم.

ولی آنچه دیگری است و همانطوری که تقاضا شده است یک کمیسیونی از طرف مجلس بشود تا باتوافق نظر نمایندگان ملت یک اقداماتی بشود بهتر و واضح است.

بعضی از نمایندگان - صحیح است

(مجلس یک ساعت و نیم قبل از ظهر ختم گردید)

رئیس - مجلس شورای ملی - حسین پیرنیا

منشی - م. شهاب

منشی - دکتر احتشام طباطبائی

صورت مشروح مجلس سه شنبه دهم شهریور ۱۳۰۴ مطابق ۱۲ صفر سنه ۱۳۴۳

مجلس دو ساعت و نیم قبل از ظهر بریاست آقای تدین نایب رئیس تشکیل گردید. صورت مجلس یکشنبه هفتم شهریور را آقای آقا میرزا شهاب قرائت نمودند نایب رئیس - آقای بهبهانی (اجازه)

آقای میرزا سید احمد بهبهانی قبل از دستور عرض دارم نایب رئیس - آقای اخگر (اجازه)

اخگر - قبل از دستور عرض دارم نایب رئیس - آقای میرزائی (اجازه)

میرزائی - بنده راجع وزیر آمدگان بی اجازه ثبت کرده بودند در حالیکه بنده اجازه خواسته بوم و هر یضه بمقام ریاست عرض کرده بودم

نایب رئیس - بعد از مراجعه بکمیسیون اصلاح میشود نسبت بصورت جلسه آقایان فرمایشی ندارند؟ (بعضی گفتند . خیر)

نایب رئیس - صورت مجلس تصویب شد. آقای بهبهانی (اجازه)

آقای میرزا سید احمد بهبهانی - بنده در تعقیب مذاکرات دو جلسه راجع به مبارزه و خسارتیکه بمدینه طیبه شده است میخواستم تقاضا کنم در اول جلسه قبل از اینکه داخل کار دیگری بشویم انتخاب کمیسیونی که آقای رئیس الوزراء تقاضا کرده اند جزو دستور بشود و در اول جلسه آن کمیسیون معین شود.

نائباً خیلی متشکرم که آقای رئیس - الوزراء تشریف دارند و از این موقع بنده میتوانم استفاده کنم از حضور مبارکشان استمداد کنم که اگر در پایان جدیدتی که

راجع باستخبار مطالب از مجلهائی که بوده است در این قضیه فرمودند مزید اطلاعی دارند بفرمایند که آقایان نمایندگان هم مستحضر شوند

رئیس الوزراء - بلی در تعقیب اقداماتی که دولت بعمل آورده برای کشف این مسئله دیروز از طرف مأمورین شام و مصر این مسئله تا حدی تصدیق شده است ولی در این حال میگویند هنوز مدینه را و سایرها نتوانسته اند اشغال کنند ولی بمباردمان بعمل آمده و یک اسائه ادبیهائی شده است و بنده تقاضا میکنم همانطور که آقای بهبهانی اظهار کردند کمیسیون زودتر تشکیل شود و داخل این قضیه بشویم نایب رئیس - آقای اخگر (اجازه)

اخگر - یکی از عرایضی که میخواستم عرض کنم همین بود که آقای بهبهانی فرمودند دیگر موضوع حسرتی است که مطابق اطلاعیکه بنده دارم مابین رعایای ورامین حکم فرما است بطوریکه تصور نمیرود بتوانند خودش را اداره کنند حتی برای زراعت کردن در سال آتی.

بنده حضور آقای رئیس الوزراء را مفتنم می شمارم و استدعا میکنم بدل توجهی بفرمایند و بهر طوری که هست آسایش رعایای آنجا را فراهم کنند. عرض دیگر بنده راجع بوریه مرحوم مساوات بود که باوجود زحماتی که ایشان متحمل شده اند مطابق اطلاعی که بنده دارم اوضاع اقتصادی وراث آن مرحوم خیلی سخت است میخواستم تقاضا کنم بدل توجهی راجع بوراث آن مرحوم بشود

نایب رئیس - البته نسبت بانتخابات کمیسیون مخالفی نخواهد بود فاطمی - بنده توضیحی میخواهم نایب رئیس - ولی در این موضوع پیشنهادی از طرف آقای مدرس شده است.

آقای فاطمی (اجازه) فاطمی - توضیح بنده راجع باین است که اشخاصی که در این کمیسیون انتخاب میشوند آیا اگر در کمیسیون دیگر عضویت دارند می توانند انتخاب شوند یا اینکه این هم بمنزله سایر کمیسیونها خواهد بود.

چون عقیده شخصی بنده این بود کمیسیون یک کمیسیون خاصی است که از طرف دولت پیشنهاد شده است و برای یک مدت کمی خواهد بود اشخاصی هم که داخل در دو کمیسیون هستند می توانند عضویت این کمیسیون را قبول کنند خواستم نظر مجلس را بدانم که یک آرائی ندهیم که بعد مجبور شویم تجدید انتخاب کنیم حالا هر طور رأی آقایانست همانطور خواهد شد.

نایب رئیس - بحسب مسابقه ای که در این مجلس گذاشته شده است اشخاصی که عضو دو کمیسیون هستند در موقع انتخاب این کمیسیون غیر قابل انتخابند مگر اینکه قبلاً استعفا بدهند آقای بیات (اجازه)

بیات - بنده راجع به اعضاء کمیسیون نظر داشتم که فرمودید پیشنهاد شده است حالا بعد از قرائت پیشنهاد عرض می کنم (پیشنهاد آقای مدرس بضمون ذیل قرائت شد)

پیشنهاد می کنم که کمیسویی که دولت تقاضا نموده اند بجهت معیت با دولت در حادته هائله مدینه طیبه عدد آن دفتر باشد و قبل از شروع در دستور انتخاب شوند.

نایب رئیس - توضیح می خواهم بدهید. مدرس - مسئله اینست که چون ده نفر را معین کردیم که جز دو کمیسیون نیستند از اینجست ده نفر پیشنهاد شد نظر من بنده نفر این بود که اینها جز دو کمیسیون نیستند و اگر لازم بدانند که دیگران را هم دعوت کنند می توانند. نایب رئیس - آقای بیات (اجازه)

مرتضی قلی خان بیات - بنده نظرم دوازده نفر بود ولی ده نفر هم عیبی ندارد.

نایب رئیس - آقای آقا سید یعقوب (اجازه) آقا سید یعقوب - بنده از فرمایش آقای مدرس در شبهه اقدام این ده نفر را که ما نمی دانیم که چه هستند.

در خارج معین کرده اند ده نفر را که دو کمیسیون عضو نیستند؟ اگر یک انتخابی است که بطور آزاد از مجلس باید بشود اشخاص معینی ندارد هر کس را که در دو کمیسیون نیست می توان انتخاب کرد و اگر یک اشخاصی است معین در نظر خودشان پس یک کمیسویی است مخصوص و مختص بنظر خودشان یعنی مجلس آزاد نیست و الا اگر مجلس آزاد باشد هر ده نفری که در دو کمیسیون باشند می توان انتخاب کرد.

نایب رئیس - می بایست اصولاً اظهار موافقت یا مخالفت با پیشنهاد بفرمایند آقای کازرونی موافقت با پیشنهاد یا مخالف؟

کازرونی - موافقت بنده نفهمید سلب آزادی بچه طریق و بچه ترتیب شده یعنی اگر چنانچه آقای آقا سید یعقوب باینده خواستیم کسی را بنویسیم مانعی دارد؟ اگر مانعی دارد البته سلب آزادی است. بنده همچو کمان می کنم که آقای بیات

می کنند اگر مادر فرا کسیونها نشستیم و یک کاندید هائی معین کردیم این خلاف آزادی است. توضیح بدهند به بنیم بطور خلاف آزادی است البته اصولاً ما بایستی در خارج کاندید هائی معین کنیم بعد نزدیک با اتفاق بایتم در مجلس رای داده باشیم. خلاف آزادی هم نیست.

موافق آزادی و ترتیبات مجلس هم هست و استدعا میکنم آقای آقا سید یعقوب پیش از این توجه بفرمایند و اگر هم سوء تفاهم کردند بنده بجای ایشان استغفاء میکنم.

جمعی از نمایندگان - مذاکرات کافی است. نایب رئیس - نسبت بکفایت مذاکرات مخالفی نیست (اظهاری نشد)

نایب رئیس - رای می گیریم به پیشنهاد آقای مدرس آقایانی که آنرا تصویب می کنند قیام فرمایند.

(اغلب نمایندگان قیام نمودند) نایب رئیس - تصویب شد و دفتر برای نظارت در استخراج آراء استقرای میشود (استقرای بعمل آمده آقایان حاج آقا رضا رفیع و محمد هاشم میرزا معین گردیدند)

نایب رئیس - سه فقره راپورت از کمیسیون عرایض و مرخصی رسیده قبل از دستور اگر آقایان موافق باشند عرض مجلس برسد آقای محمد هاشم میرزا و آقای رفیع تشریف ببرید برای نظارت در اخذ و استخراج آراء

(راپورت کمیسیون عرایض و مرخصی راجع بر مرخصی ده روزه آقای آقا میرزا سید حسن کاشانی بشرح آتی خوانده شد)

آقای سید حسن کاشانی نماینده محترم بعد عارضه قولنج متعذر اند و از اول شهریور ماه لغایت ده روز برای معالجه از کمیسیون استیذان نموده اند کمیسیون ده روز مرخصی ایشانرا تصویب می نماید. نایب رئیس - نسبت باین راپورت مخالفی نیست؟

(گفته شد: خیر) رای می گیریم بر مرخصی ده روزه آقای کاشانی بترتیبی که قرائت شد آقایانی که موافقت قیام فرمایند.

(اکثر برخاستند) نایب رئیس - تصویب شد. راپورت دیگر است که کمیسیون هم تصویب کرده.

آقا شیخ هادی طاهری به مضمون زیر قرائت) آقا شیخ هادی طاهری نماینده محترم بواسطه کسالت خانواده مجبور بعاودت بیزد شده و تقاضای اجازه سه ماه مرخصی از مجلس نموده کمیسیون عذر ایشان را

موجه دانسته تصویب می نماید که از زمان حرکت تاسه ماه نماینده محترم را غائب با اجازه محسوب نمایند. نایب رئیس - نسبت باین راپورت هم گویا مخالفی نباشد. آقایانی که مرخصی سه ماهه آقای آقا شیخ هادی طاهری را تصویب میکنند قیام فرمایند.

(اکثر نمایندگان قیام نمودند) نایب رئیس - تصویب شد. یک فقره دیگر راجع بر مرخصی پنج روزه آقای روحی است که کمیسیون تصویب کرده.

(بشرح آتی قرائت شد) روحی نماینده کرمان برای معالجه مرض کبیه تقاضای پنج روزه مرخصی نموده که به آلمان جهت استعلاج عزیمت نماید کمیسیون این مرخصی را که مدت آن از روز حرکت محسوب خواهد شد تصویب می نماید.

نایب رئیس - رای می گیریم باین راپورت آقایانی که تصویب میکنند قیام فرمایند.

(همه کثیری برخاستند) نایب رئیس - تصویب شد. دستور مواد الحاقیه راجع بر ابریت قانون انتخابات است. پیشنهاد آقای کازرونی.

(باین ترتیب قرائت شد) بنده ماده الحاقیه ذیل را پیش نهاد میکنم. ماده الحاقیه - مأمورین مالیه در قلمرو مأموریت خودشان از حق انتخاب شدن محروم خواهند بود.

نایب رئیس - آقای کازرونی (اجازه) کازرونی - گمان میکنم بنده محتاج باقامه دلیل و برهان برای این موضوع نباشم زیرا دلیلش در قانون مصرح است علت اینکه حکام و ماموران آنها محروم هستند چه چیز است؟ علت اینکه نظامیه محرومند چه چیز است؟ بهمان دلیل بنده عرض میکنم بایستی مأمورین مالیه هم از حق انتخاب شدن محروم باشند آنهم امروز و مالیه و مملکت. بنده عقیده ام این است که اگر بالانرا محرومیت هم یک کلمه بود آنرا می بایستی انتخاب کرده باشیم.

واقفاً مردم متزلزلند در مقابل مأمورین مالیه که امروز یک نوع گشایش یک نوع استقلال و یک نوع بسط پدیدی برای خودشان می بینند که خودشان را گویا در مقابل هیچ قانونی ملتزم نمی بینند بنده گمان میکنم مخالف باین پیشنهاد نتواند دلیلی که حقیقتاً متعین باشد اقامه کند.

بلی ممکن است از روی احساسات یک نفر اظهار کند که من حساً با این پیشنهاد مخالف حساً ممکن است اما از روی فلسفه و دلیل بنده جهتی از برای مخالف با این پیشنهاد نمی بینم دیگر

بسته بنظر آقایانست بنده بوظیفه عمل کرده ام. نایب رئیس - آقای حائری زاده این پیشنهاد را از طرف کمیسیون قبول میکنم یا خیر؟ حائری زاده - کمیسیون موافق بود مخالفی نداشته. نایب رئیس - آقای فاطمی (اجازه) فاطمی - بنده با این پیشنهاد موافقت ندارم هم ندانم که مجلس با من موافقت کند یا نه. بنده هیچ فلسفه ای نمیتوانم که بنده مأمورین مالیه (که در بین آنها اشخاص بسیار صحیح العمل و اشخاصیکه ممکنند از وظیفه خودشان خارج شوند و چودداران ارحم انتخاب شدن محروم شوند و از آنهم که حضرتعالی هر قدر روی میز بزنید ترسم و حرف خودم را میزنم. در مالیه هم اشخاص صحیح العمل هستند که ممکن نیست هیچ وقت از وظیفه قانون خودشان تجاوز کنند.

امروز یک پیش نهادی از طرف آقای کازرونی در اینجا میشود که مأمورین مالیه بطوری که مرفوع داشته اند یعنی بطور اعم در قلمرو مأموریت خودشان از حق انتخاب محرومند آنوقت آنرا با حکومت مقایسه میفرمایند در صورتیکه ابتدا مقایسه نیست.

حکومت را اگر در قلمرو حکومت خودشان از انتخاب منع کرده اند هلش این است که او مأمور در امر انتخابات است صندوق انتخاب و تمام چیزهای مربوط باین انتخابات در دست حاکم است.

پس بهتر این بود که آقای کازرونی این پیشنهادی که فرموده اند و مأمورین مالیه را با یک حالت اهانت و توهینی از حق انتخاب محروم کرده اند پیشنهاد می فرمودند که اگر مدلل شد یک مأمور مالیه بر خلاف وظیفه خودش و شیوه مأموریتی خودش در محل خواست تهدید و تطبیق کند و از آن راه انتخاب شد اولاً انتخاب او باطل است و بعد مجازات شود.

اینرا بنده با ایشان موافق بودم والا بدون مدرک و دلیل کلیه مأمورین مالیه محروم کردن عنت ندارد.

آخر اینها چه نفوذی دارند؟ بنده مأمورین مالیه نفوذشان از سایرین است برای اینکه مردم عموماً از اشخاص که از آنها پول میگیرند تنفر دارند و همان تنفر است که حالاً هم پیدا شده است بنده مالیه هم نمی توانم تهدید و تطبیق کنم.

آیا میتواند بکسی بگویند اگر ما انتخاب کردیم ما از مالیات شما صرفه میکشیم؟

اینکه ممکن نیست باین دلائل بنده باین پیشنهاد مخالفم ولی مالیه بلکه هر مأموری به قوه مأموریت خودش در یک معنی خواست تهدید و تطبیق کند و به آن وسیله انتخاب شود انتخابش باطل و باید مجازات شود بنده با این امر هیچ مخالفتی ندارم.

حائری زاده در کمیسیون این موضوع مطرح شد و نظر این بود که اگر یک نفر از نمایندگان که اشخاص دارند در انتخابات اعمال کنند مشروع است و نمی شود گفت حزبی که عده اش زیادتر از حزب مأمورین مالیه (که در بین آنها اشخاص بسیار صحیح العمل و اشخاصیکه ممکنند از وظیفه خودشان خارج شوند و چودداران ارحم انتخاب شدن محروم شوند و از آنهم که حضرتعالی هر قدر روی میز بزنید ترسم و حرف خودم را میزنم. در مالیه هم اشخاص صحیح العمل هستند که ممکن نیست هیچ وقت از وظیفه قانون خودشان تجاوز کنند.

امروز یک پیش نهادی از طرف آقای کازرونی در اینجا میشود که مأمورین مالیه بطوری که مرفوع داشته اند یعنی بطور اعم در قلمرو مأموریت خودشان از حق انتخاب محرومند آنوقت آنرا با حکومت مقایسه میفرمایند در صورتیکه ابتدا مقایسه نیست.

حکومت را اگر در قلمرو حکومت خودشان از انتخاب منع کرده اند هلش این است که او مأمور در امر انتخابات است صندوق انتخاب و تمام چیزهای مربوط باین انتخابات در دست حاکم است.

پس بهتر این بود که آقای کازرونی این پیشنهادی که فرموده اند و مأمورین مالیه را با یک حالت اهانت و توهینی از حق انتخاب محروم کرده اند پیشنهاد می فرمودند که اگر مدلل شد یک مأمور مالیه بر خلاف وظیفه خودش و شیوه مأموریتی خودش در محل خواست تهدید و تطبیق کند و از آن راه انتخاب شد اولاً انتخاب او باطل است و بعد مجازات شود.

اینرا بنده با ایشان موافق بودم والا بدون مدرک و دلیل کلیه مأمورین مالیه محروم کردن عنت ندارد.

آخر اینها چه نفوذی دارند؟ بنده مأمورین مالیه نفوذشان از سایرین است برای اینکه مردم عموماً از اشخاص که از آنها پول میگیرند تنفر دارند و همان تنفر است که حالاً هم پیدا شده است بنده مالیه هم نمی توانم تهدید و تطبیق کنم.

آیا میتواند بکسی بگویند اگر ما انتخاب کردیم ما از مالیات شما صرفه میکشیم؟

دلیل ندارد آقا حرف را باید مطابق قانون گفت مأمور مالیه چه کرده است بد کرده است؟

تخطی از قانون کرده است باید از وزارت مالیه سؤال و استیضاح کرد که آقای رئیس الوزراء فلان مأمور مالیه تخطی کرده است ما قانون را که مینویسیم بنده جداً مخالف این نظر هستم که مجلس یک وزارت خانه را متزه و مقدس بداند و یک وزارت خانه را طرف حملات خودش قرار بدهد اگر بخواهیم ممنوع باشند کذب مأمورین دولت باید ممنوع باشند و اگر بگویند ممنوع نکنند چنانچه عقده بنده این است که تمام افراد مملکت در مقابل قانون متساوی الحاق شوند دلیل ندارد اینها را ممنوع کنند.

ممنوعند از این نظر که تخطی از قانون بکنند نه اینکه فی حد ذاته آنها را ممنوع بدانیم این است که بنده مخالف هستم مگر اینکه مجلس از یک نقطه نظری کلیه مأمورین دولت را در قلمرو مأموریت خودشان مطابق ماده هفتم ممنوع بدارد والا باینکه مأمورین مالیه را مخصوصاً ممنوع بداریم بنده مخالفم و این را خلاف انصاف میدانم.

نایب رئیس - آقای یاسائی (اجازه) یاسائی - بنده باین پیشنهاد مخالفم. نایب رئیس - آقای انشار (اجازه) انشار - بنده هم مخالفم. نایب رئیس - آقای شریعت زاده (اجازه) شریعت زاده - مخالفم. نایب رئیس - آقای امامی (اجازه) امامی - بنده موافقم. نایب رئیس - آقای هراقی (اجازه) هراقی - موافقم. نایب رئیس - بفرمایند. عراقی - فرمایشاتی که آقایان فاطمی و آقا سید یعقوب فرمودند هر کدام در جای خودش صحیح است ولی چیزی که هست نفوذ دست غیر مأمورین مالیه نیست مثلاً رئیس عسکریه در یک ولایتی با مردم طرف نیست مگر که یک کسی بکمی اذیت داشته باشد او چه باید بکند ختم امن بچیب بگیرد که دو نفر باهم نزاع بکنند بروند پیش دو تا قاضی محاکمه بشود برخلاف مأمورین مالیه و مأمورین وزارت داخله که محروم شده اند. چون قسمت های انتخابات در دست آنهاست و قدرت در دست هر کس باشد می تواند در امر انتخابات دخالت بکند ولی اگر خدای ناکرده زبانم لال چیست؟

مأمورین یکیشان بد شد نمی توانیم یک قانون برای آن بنویسیم باید قانون طوری باشد که شامل جمیع افراد مملکت باشد و برای مأمورین وزارت خانه که قانون مینویسند باید شامل جمیع افراد آن وزارت خانه باشد

از صالح و طالحشان مأمورین مالیه اگر طالح توی آنها باشد (البته صالح هم توی آنها هست) ولی اگر طالح باشد هیچ چیز نمی شود جلوی نفوذ آنها را گرفت الا اینکه قانونی باشد که توسط آن قانون بتوانیم جلوی نفوذ آنها را بگیریم

بنده بقدری در این قضیه تند رو هستم که خیال نمیکنم مأمورین مالیه مطلقاً محروم باشند نه در قلمرو مأموریت خودشان بلکه در تمام جاها چون ممکن است این یکی با آن یکی قرار بگیرد که من تو را از شیراز و کابل میکشم تو هم مرا از کرمان

نایب رئیس - آقای یاسائی (اجازه) یاسائی - مسلماً مأمورین مالیه میل سایر مردم حق انتخاب شدن را دارند و این حق را نمی شود از آنها سلب کرد و نتیجه عمل هم در ادوار گذشته به آنها حق میدهند که منتخب شوند زیرا در ادوار گذشته مأمورین مالیه اینقدر زیاد انتخاب نشده اند.

دو سه نفری که از انتخاب شده اند بالاخره یاد روزه مأموریت خودشان یاد ر جای دیگر چندان تأخیری ندارد

بودن آنها هم در وضعیت مجلس چندان مؤثر نیست میفرمایند چون آنها دارای قواد و اقتدراتی هستند اعمال نفوذ نامشروع میکنند و بالتبینه نباید انتخاب شوند در صورتیکه قدرت آنها برای پول گرفتن از مردم و بر علیه مردم است و مردم از مأمورین مالیه راضی نیستند که آنها را و کابل کنند

بنا بر این آنها نمی توانند اعمال نفوذ بکنند و و کابل شوند زیرا کالت باید یک موجبات خارجی داشته باشد و یک شخصی در خارج با داخل مساعدت با مأمورین بکند والا یک مأمور مالیه از جنس اینک که او مأمور مالیه است نمی تواند از یک جا بیرون و کابل شود و انتخاب بشود

بنده اطمینان می دهم آقایان که هیچ نگرانی نداشته باشند و به علاوه همانطور که یک نفر از آقایان نمایندگان فرمودند تبعیض مورد ندارد

اگر بنا باشد مأمورین مالیه از حق انتخاب محروم باشند سایر مأمورین دولت هم باید محروم باشند و هیچ مجوزی برای سایرین نیست و تصور میکنم این پیشنهاد یک منافع زیادی برای بعضی از آقایان تامین نمی کند

باینجهت بنده مخالفم

حائری زاده - اصلاً یک فلسفه را آقایان از نظرشان دور کرده اند و آن این است که باید بینند انتخاب حق کیست و کی حق دارد اعمال نفوذ بکنند یک قوه ای که با ماست بشخص سیرده میشود این قواعد را برای انتخابات اعمال کردن منافی با فلسفه است این قانون تنها برای این مملکت نیست سایر قوانین دنیا است در مجلسهای پیش هم چند دهه تغییر و تبدیل پیدا کرده بعضی این نظر را داشته اند و حکام را بویز فاسده محروم کرده اند

مأمورین نظامی را به همین نظر محروم کرده اند شاهزاده های درجه اول را با احتمال اینکه ممکن است آنها نفوذی داشته باشند محروم کرده اند اینها برای این است که قوا یکدیگر بکسی با مانات سیرده میشود نتوانند طرف حاجت میشوند و قانون گذار باید این رعایت را بکنند

مأمورین مالیه در قلمرو مأموریت خودشان از حق انتخاب شدن محرومند آنوقت آنرا با حکومت مقایسه میفرمایند در صورتیکه ابتدا مقایسه نیست.

حکومت را اگر در قلمرو حکومت خودشان از انتخاب منع کرده اند هلش این است که او مأمور در امر انتخابات است صندوق انتخاب و تمام چیزهای مربوط باین انتخابات در دست حاکم است.

پس بهتر این بود که آقای کازرونی این پیشنهادی که فرموده اند و مأمورین مالیه را با یک حالت اهانت و توهینی از حق انتخاب محروم کرده اند پیشنهاد می فرمودند که اگر مدلل شد یک مأمور مالیه بر خلاف وظیفه خودش و شیوه مأموریتی خودش در محل خواست تهدید و تطبیق کند و از آن راه انتخاب شد اولاً انتخاب او باطل است و بعد مجازات شود.

اینرا بنده با ایشان موافق بودم والا بدون مدرک و دلیل کلیه مأمورین مالیه محروم کردن عنت ندارد.

آخر اینها چه نفوذی دارند؟ بنده مأمورین مالیه نفوذشان از سایرین است برای اینکه مردم عموماً از اشخاص که از آنها پول میگیرند تنفر دارند و همان تنفر است که حالاً هم پیدا شده است بنده مالیه هم نمی توانم تهدید و تطبیق کنم.

آیا میتواند بکسی بگویند اگر ما انتخاب کردیم ما از مالیات شما صرفه میکشیم؟

دلیل ندارد آقا حرف را باید مطابق قانون گفت مأمور مالیه چه کرده است بد کرده است؟

تخطی از قانون کرده است باید از وزارت مالیه سؤال و استیضاح کرد که آقای رئیس الوزراء فلان مأمور مالیه تخطی کرده است ما قانون را که مینویسیم بنده جداً مخالف این نظر هستم که مجلس یک وزارت خانه را متزه و مقدس بداند و یک وزارت خانه را طرف حملات خودش قرار بدهد اگر بخواهیم ممنوع باشند کذب مأمورین دولت باید ممنوع باشند و اگر بگویند ممنوع نکنند چنانچه عقده بنده این است که تمام افراد مملکت در مقابل قانون متساوی الحاق شوند دلیل ندارد اینها را ممنوع کنند.

ممنوعند از این نظر که تخطی از قانون بکنند نه اینکه فی حد ذاته آنها را ممنوع بدانیم این است که بنده مخالف هستم مگر اینکه مجلس از یک نقطه نظری کلیه مأمورین دولت را در قلمرو مأموریت خودشان مطابق ماده هفتم ممنوع بدارد والا باینکه مأمورین مالیه را مخصوصاً ممنوع بداریم بنده مخالفم و این را خلاف انصاف میدانم.

نایب رئیس - آقای یاسائی (اجازه) یاسائی - بنده باین پیشنهاد مخالفم. نایب رئیس - آقای انشار (اجازه) انشار - بنده هم مخالفم. نایب رئیس - آقای شریعت زاده (اجازه) شریعت زاده - مخالفم. نایب رئیس - آقای امامی (اجازه) امامی - بنده موافقم. نایب رئیس - آقای هراقی (اجازه) هراقی - موافقم. نایب رئیس - بفرمایند. عراقی - فرمایشاتی که آقایان فاطمی و آقا سید یعقوب فرمودند هر کدام در جای خودش صحیح است ولی چیزی که هست نفوذ دست غیر مأمورین مالیه نیست مثلاً رئیس عسکریه در یک ولایتی با مردم طرف نیست مگر که یک کسی بکمی اذیت داشته باشد او چه باید بکند ختم امن بچیب بگیرد که دو نفر باهم نزاع بکنند بروند پیش دو تا قاضی محاکمه بشود برخلاف مأمورین مالیه و مأمورین وزارت داخله که محروم شده اند. چون قسمت های انتخابات در دست آنهاست و قدرت در دست هر کس باشد می تواند در امر انتخابات دخالت بکند ولی اگر خدای ناکرده زبانم لال چیست؟

مأمورین مالیه در قلمرو مأموریت خودشان از حق انتخاب شدن محرومند آنوقت آنرا با حکومت مقایسه میفرمایند در صورتیکه ابتدا مقایسه نیست.

حکومت را اگر در قلمرو حکومت خودشان از انتخاب منع کرده اند هلش این است که او مأمور در امر انتخابات است صندوق انتخاب و تمام چیزهای مربوط باین انتخابات در دست حاکم است.

ابهامش عرض میکنم. پیشنهاد مزبور به شرح ذیل خوانده شده شد) پیشنهاد میکنم که قسمت پنجم و دوم از قانون انتخابات ضمیمه مواد الحاقیه روحی-اول بفرمائید قسمت بیست و هفت را بفرمائید. این را باید خودتان به صورت ماده الحاقیه بنویسید. پیشنهاد کنید. پیشنهاد آقای سلطانی هم در همین زمینه است. آنها را هم باید خودتان اصلاح کنید. ماده الحاقیه پیشنهادی آقای رضوی و یوسف عدلی: (پس تبذیل خوانده شد) اشخاص در يك مملکت سمي میکنند شوندگان باید لامعنا در محل انتخاب يك سال متوالی بعد از سن بلوغ توقف کرده باشند. رضوی چون و کلا باید از احتیاجات موکلین خودشان بجا بیاورند. مثلا بنده گرامروز و کابل کرمان باشم يك تلگرافی توسط بنده بدولت میکنم بنده نمی دانم این تقاضا مشروع است یا غیر مشروع یا يك تقاضای است که بدولت برای انجامش زحمت بدهم یا نه؟ از این جهت است که بنده با آقای میرزا یوسف خان عدلی این تقاضا را کردیم و پیشنهاد کردیم که باید يكسال افلا و کابل در محل انتخاب زندگی کرده باشد و حواشی آنها را بداند اطلاع داشته باشد که واقعا اشخاصیکه يك تقاضای نامی کنند اشخاص مفرضی هستند یا نه؟ حائری زاده بنده از نظر کمیسیون اطلاعی ندارم و بسته است بنظر آقایان نایب رئیس - آقای صدر (اجازه) صدر موافق نایب رئیس - آقای داور (اجازه) داور- موضوعی که نماینده محترم پیشنهاد کردند همان موضوع وکیل محلی است بنده در دوره چهارم هم با یک عده از آقایانی که در آن دوره بودند و الان هم هستند متأسفانه با این نظر که آن وقت هم آقای حاج میرزا عبدالوهاب داشتند مخالف بودم دلیل اصلی که ذکر میشود اینست که وکیل باید از احتیاجات محلی و اهالی محل اطلاع داشته باشد و حال آنکه بنده خیال می کنم که مجلس شورای ملی برای گفتگوئی راجع با احتیاجات محلی نیست انجمن های ولایتی و انجمن های بلدنی انجمن هائی هستند که برای کارهای محلی باید بشینند و کارکنند و آن احتیاجات را رفع کنند. مجلس شورای ملی کارش نظر درم احتیاجات عمومی مملکت است و گاهی هم

میشود که اگر از نقطه نظر محلی بخواهند يك مسأله را قضاوت کنند آن احتیاجات عمومی آن طوری که باید و شاید درم نمی شود و بجال خود باقی میماند و بلاواسطه پیشنهادی که قبلا شد و راجع بامورین ماله صحبت میشد و گفتگو در باب این بود که ما این قانون را از قوانین خارج اقتباس کرده ایم. بنده در آن موقع حرفی نزد ولی می خواهم عرض کنم که این موضوعی را که الان پیشنهاد میکنید در هیچ جای دنیا شبیه و نظیر آن دیده نشده به جهت اینکه فلسفه ندارد که بتوان آن فلسفه را با فکار عامه قبولاند. اشخاص در يك مملکت سمي میکنند بوسائل مختلف خودشان را به جامعه بشناساند و بگویند ما اشخاصی هستیم دارای معلومات و لیاقت و حس وطن پرستی و می خواهیم بشما خدمت کنیم و بالاخره می خواهیم بمقام وکالت برسند حالا آمده اند و محدود کرده اند که خیر حتما با یستی هر کس از نقطه که انتخاب میشود اهل آنجا باشد فلسفه ندارد و الا می آید دلیل آقای تشریح میکنم. مقصود از يك سال چیست اگر واقعا اینست که از احتیاجات محل واقف باشند بنده از خود نماینده محترم سؤال میکنم که اگر شخص بنده بر حسب اتفاق يك سال در همدان مانند آذربایجان با اوضاع و احوال و احتیاجات تمام همدانی ها دارای اطلاع خواهم بود؟ بنده از آقای میرسرم که اگر يك نفر بر فرض که در ساوجبلاغ اسلامسکن داشته باشد و متوطن باشد آیا این آدم از تمام اوضاع آذربایجان اطلاع دارد؟ و آیا تصور نمی فرمائید که کسی که در طهران باشد که خیلی از خود آقایان همدان بیشتر اطلاع داشته باشد؟... میرزا یوسف خان عدل - این طور نیست. داور- موضوعی که نماینده محترم پیشنهاد کردند همان موضوع وکیل محلی است بنده در دوره چهارم هم با یک عده از آقایانی که در آن دوره بودند و الان هم هستند متأسفانه با این نظر که آن وقت هم آقای حاج میرزا عبدالوهاب داشتند مخالف بودم دلیل اصلی که ذکر میشود اینست که وکیل باید از احتیاجات محلی و اهالی محل اطلاع داشته باشد و حال آنکه بنده خیال می کنم که مجلس شورای ملی برای گفتگوئی راجع با احتیاجات محلی نیست انجمن های ولایتی و انجمن های بلدنی انجمن هائی هستند که برای کارهای محلی باید بشینند و کارکنند و آن احتیاجات را رفع کنند. مجلس شورای ملی کارش نظر درم احتیاجات عمومی مملکت است و گاهی هم

نقاط مختلفه انتخاب شده اند. مثل اینکه گمان می کنم آقای مشیر- الدوله در یکی از دورها از استر آباد و کابل شده اند و خیلی های دیگر از جاهای دیگر انتخاب شده اند چه ضرری دارد؟ برای چه باید محدود کرد و باشخاص گفت که شما غیر از اشخاصی را که يك سال در میان شما مانده باشند ولو اینکه با شما هزار کشمکش محلی و خانوادگی داشته باشد نمی توانید دیگری را انتخاب کنید! خیر باید اینجا مردم را آزاد گذاشت اینجا دیگر گفتگوئی نیست که بواسطه داشتن يك اقتدار دولتی که آن شخص چون مأمور دولتست اعمال نفوذ میکند يك کسیست که در هر يك از نقاط ایران مردم بخواهند او را انتخاب کنند بکنند. بنده گمان می کنم خود آقای تجدید نظری در این دلیلی که فرمودند بفرمائید (که عبارت از این نیست که با احتیاجات محلی مربوط باشد) بهتر خواهد بود و باز بنده خلاصه عرضم را عرض میکنم. یکی اینکه يكسال دلیل برای این نمیشود که آدم با احتیاجات آن محل واقف بشود. دیگر اینکه اصل مجلس شورای ملی برای گفتگوی در احتیاجات محلی نیست اگر درین تجدید نظری بکنند شاید خودشان هم قانع بشوند. بعضی از نمایندگان - مذاکرات کافی است. کازرونی - مخالفم با کفایت مذاکرات. نایب رئیس - بفرمائید. کازرونی - این مسئله فوق العاده مهمست یعنی يك مسأله است که ممکنست در سایه این ماده نقیبا یا اتفاقا حقوق ملت از نقطه نظر انتخابات تامین شود یا نشود امر دائر بنفی و اثباتست. هر چیزی هست در این پیشنهاد و این ماده است. بنده عرضم اینست که باید گذاشت که آقایان بیشتر دلائل خودشان را بگویند تا درست مطلب روشن و حقایق بیشتر گفته شود. معلوم شود آتیهائی که پیشنهاد میکنند که منتخب باید يكسال دوسالش ماه در محل باشد چه نظر و مقصودی دارند یعنی گفته شود که هم آقایان بهتر ملتفت شوند هم دیگران بهتر بفهمند و دلائلی که دارند بهتر گفته شود اینست که بنده مخالفم با کفایت مذاکرات. نایب رئیس - عده هم برای اخذ رای کافی نیست. وزیر ماله - چند فقره لایحه تقدیم مجلس شورای ملی میکنم. یکی از آنها دودوا زدهم اعتبار برای ماه مرداد و شهریور.

سه فقره دیگر هم وظیفه و مستوری است از برای بعضی مستخدمین با بازماندگان مستخدمین مرحوم دولت که خدمانی کرده اند. یکی از آنها گنجی علی بيك است که در واقع جنگ اسمعیل آقا در آذربایجان خدمانی بدولت وقتش کرده است و دیگر آقای میرزا صادق خان و کیلی اجلال الملك سابق که اکثر آقایان معرفت بجال ایشان دارند و یکی دیگر روزه عنایت الله خان است که مرحوم شده و در خدمت دولت بوده است و استحقاق دارد که برای ورثه او وظیفه معین شود. لایحه دودوا زدهم را تقاضا دارم (که البته کمیسیون ملاحظه خواهند فرمود) اگر ممکن شود در دستور آتی بنده قرار بدهم چون ماه مرداد مدتست منقضی شده و با شهر یورم نزدیک بنصف رسیده خوبست تکلیف آن زودتر معلوم شود. نایب رئیس - چند دقیقه تنفس داده میشود. (در این موقع جلسه برای تنفس تعطیل و پس از نیم ساعت مجدداً تشکیل گردید) نایب رئیس - ماده الحاقیه پیشنهادی آقای رضوی چون مسترد داشته اخگر- بنده قبول میکنم. آقا سید عبدالعسین صدر- بنده هم در این موضوع پیشنهادی دارم. نایب رئیس - چون قبل از تنفس بنا بود رای بکفایت مذاکرات بگیریم و عده کافی نبود حالا رای میگیریم. حائری زاده - دیگری قبول کرده است. (در این موقع بعضی از آقایان بتدریج از مجلس خارج شدند) آقا سید عبدالعسین صدر- نظریه اینکه آقایان غیر محلی مجلس را تعطیل کردند بنده پیشنهاد خودم را عجلالتایس میگیریم. نایب رئیس- آقای اخگر چگونه؟ نایب رئیس- بنده پس نمیگیرم. نایب رئیس- آقای فاطمی (اجازه) فاطمی- قبل از تنفس که آقای رضوی و آقای عدل این پیشنهاد را کرده بودند بیرون مذاکراتی شد و بعضی از آقایان صلاح این طور دیدند که بهتر این است که عجلالتایس سکوت بماند آقایان هم قبول فرمودند و پیشنهاد را مسترد داشتند حالا ثانیا از طرف آقای اخگر پیشنهاد کرده اند بنده هم بنام خودم و بنام آن آقایانی که صلاح اینطور دیده اند استدعا میکنم آقای اخگر این پیشنهاد را مسترد بدارند تا بموقع خودش با یک فکر و فرضی البته درین موضوع آنچه آقایان نظر دارند بکنند. ماه مرداد و شهریور.

اخگر- بنده مسترد نمودم نایب رئیس- ماده الحاقیه دیگر از طرف آقای طهرانی. این بنده ماده الحاقیه ذیل را پیشنهاد میکنم. ماده هر يك از وکلا که قبول و کالت نمودند در تمام دوره وکالت محروم از استخدام دولتی خواهند بود و لو اینکه از از وکالت مجلس استعفا دهند. نایب رئیس- آقای طهرانی (اجازه) طهرانی - اولاً عقیده مسلکی من این است که وزیر اعظم باید از وکلا انتخاب شوند. اما بدبختانه انتخاب مملکت ما از روی اصول مسلکی پیش نرود. در اخبار سابقه دیده ایم غالباً تشنجانی که مجلس پیدا میکنند برای اینست که يك عده میخوانند وارد کابینه شوند و حتی ال- مکان باعث این میشوند که سنگ هائی جلوی پای دولت بگذارند و کارهای دولتی و ملتی آنطور پیش برود. جمعی از نمایندگان- اینطور نیست. طهرانی - خیر اغلب همینطور است و عقیده شخص بنده اینست حتی پیشنهادی که بنده کرده در آخر دوره دوم مجلس با مضاعف زیاد از سه هزار نفر جمعیت طهران بمجلس شورای ملی تقدیم شد. متأسفانه در آندوره قرائت نشد. عقیده بنده این است که در صورتیکه انتخابات ما حزبی باشد حتماً باید وزراء از داخل انتخاب شوند. ولی وقتی که انتخابات ما حزبی نیست و فردی است بنده تنقید بکنم مخصوصاً و گفتگو بکنم شاید اسباب این فراهم شود که بنده هم داخل کابینه بشوم. پس بنابراین آن کسی که از طرف ملت وکیل شده است برای اینست که در تمام دوره انتخابات مصالح ملی را تمییز بکنند و وقتی داخل کابینه شد مسئول است در صورتیکه او را بمشاوران سنا ت انتخاب می کنند نه بعنوان مسئولیت و همچنین نمیتواند وارد اداره بشود که عنوان مسئولیت داشته باشد. این است عقیده بنده اعم از اینکه پیش برود یا پیش نرود. مخبر- عقیده بنده فرمایشات آقای طهرانی با احساسات شبیه تر است تا بقانون گذاری. اولاً باید دانست فلسفه مشروطیت چیست حکومتهای ملی و حکومت مشروطه برای چه ایجاد میشود وقتی این را فهمیدیم آنوقت باین احساسات نمی توانیم مشتبث شویم. حکومت های استبداد قاعده اش این بود که يك پادشاهی عشایر و ایلات و درباریانی داشته است که از بدو سلطنت تا

انقراض آن سلسله دور او را میگرفته اند و حتی بالورائه کارهای مملکتی و دولتی از پدر به پسر میرسیده است و سایر افراد ملت از مداخله امور مملکتی که یکی از امور مختصه خود ملت است معرومی- مانده و از برای اینکه طبقات ملت و افراد بالیاقت ملت بمرکز کارهای مملکتی برسند راهی باقی نمانده است و مسدود بوده است و همیشه بین کارهای دولت و ملت يك حایلها و فواصل باقی بوده است. حکومت ملی برای این تأسیس می- شود که این فواصل را از میان بر- دارد. برای این ایجاد میشود که راه ترقی برای افراد ملت باز باشد تا اینکه اگر يك نفر لایق و یک نفر زرنگ و باهوش در میان ملت پیدا شد او بتواند بوسائل قانونی خودش را بمقامات عالیه مملکتی برساند و پدر در ملک و ملت بخورد. بالاخره راه ارتقاء افراد ملت کجاست. آنراهی که افراد ملت بتوانند بوسیله آن داخل کارهای مملکت بشوند و وزیر بشوند و رئیس الوزراء بشوند و مدیر افکار اجتماعی ملت خودشان بشوند و از افکار خودشان بملت فائده برسانند چه راهی است. تنها راه مجلس است و اگر شما راه مجلس را ببندید این راه شروع و این نردبان طبیعی را سد کنید بالاخره بوسائل دیگر مردم خودشان را در دوائر دولتی داخل خواهند کرد آنوقت راه هوجی گری و دسیسه و پشت هم اندازی را برای ملت باز کرده اید. بالاخره برای نیل بمقامات دولتی که حق خود ملت است باید راهی باز باشد اگر این راه را ببندید مردم راه دیگری خواهند کرد. بنابراین برای اینکه راه مشروعی باشد باید راه پارلمانرا باز گذاشت و اینکه فرمودند انتخابات مسلکی نیست. انتخابات مسلکی باشد یا نباشد فرقی نخواهد بود. بلا و بنده عرض میکنم که انتخابات ایران طبقاً مسلکی است و چه بخواهیم و چه نخواهیم در روی يك اصول فکری تند و کند معتدلی پیش میرود و بالاخره افراد مردم کاندیدای خودشان را همه وقت می شناسند و اگر هم امروز نشناسند فردا خواهند شناخت. قانون را که ما برای امروز وضع نمیکنیم. قانون وضع میشود برای ادوار طولانی و ممتدی و هر چه این قانون عملی تر و با اصول طبیعی نزدیک تر باشد دوامش بیشتر است. امروز اگر اصول مسلکی مجری نباشد فردا مجری خواهد شد.

بعقیده بنده این پیشنهاد چون مربوط با احساسات قابل قبول نیست. نایب رئیس- رأی میگیریم بقبول توجه بودن پیشنهاد آقای طهرانی. آقایانی که موافقت میفرمایند. (عده برخاستند) نایب رئیس - قابل توجه نشد. ماده الحاقیه دیگر پیشنهاد آقای بهرانی قرائت میشود. (اینطور خوانده شد) ماده الحاقیه - اشخاصی که بسمت نمایندگی منتخب میشوند باید دیپلمه بوده یا لااقل تصدیق رسمی یکی از مدارس متوسطه را دارا باشند. بهرانی - در این زمینه هر قدر صحبت کنم توضیح واضحات است و از نقطه نظر اینکه مقام نمایندگی مقام ارجمندی است بنده این پیشنهاد را تقدیم کردم مخبر- نظریه نماینده محترم البته قابل تقدیس است ولی نباید فراموش بفرمائید که این مجلس عوام است مجلس ملی است این مردم اگر با سواد نباشند ما نمی توانیم آنها را از انتخابات محروم کنیم. ملت باید وکیل خودش را انتخاب بکنند و لو اینکه پارهنه باشد و این مجلس عوام است و مجلس خاص نیست. نایب رئیس- رأی میگیریم بقبول توجه بودن آقای بهرانی. آقایانی که موافقت میفرمایند. (مهدودی قیام نمودند) نایب رئیس- قابل توجه نشد. ماده الحاقیه پیشنهاد آقای دولت - آبادی (شرح آتی قرائت شد) بنده ماده الحاقیه ذیل را به قانون انتخابات اضافه میکنم. ماده الحاقیه - وکیل باید بمعتمد با استعمال تریاک نبوده باشد. دولت آبادی- چون آقایان نمایندگان محترم خودشان را موظف میدانند که تریاک بی بدن را در مملکت موقوف کنند و در آتیه این مملکت را از این خطر مبرم نجات بدهند و گمان میکنم عقیده تمام نمایندگان این باشد در قانون استخدام کشوری هم تریاک کشی را مانع قرار دهند. اگر کشیدن تریاک کار خوبی است چرا مستخدمین کشوری را از این کار خوب محروم کرده اند اگر کار بدی است چرا خودشان استعمال کنند. البته اگر بعضی ها برای ناخوشی خود- شان استعمال میکنند آنرا البته باید دوا ترک کنند و عملاً هم ارشاد کنند که ملت تریاک کشی بد است بلکه در آتیه این برای مردم رفع شود. مخبر- فرمایش آقای دولت آبادی اصولاً صحیح است و چندین سال است که

دولت ایران و تمام دول دنیا برای جلوگیری از این مسئله اقدام میکنند و ما هم بایستی يك قانون کلی وضع کنیم و در نتیجه با وضع آن قانون يك وسائلی فراهم بیاوریم که ملت بتدریج خودش ضرر این کار را را حس کند و با يك اصول عملی زراعت تریاک را از بین بردد و این مسئله است که اختصاص بشما و بنده یا دیگران ندارد. هر کس معتقد است که این قضیه از دنیا برطرف شود. ولی اینکه در قانون انتخابات قید شود اسباب زحمت خواهد شد برای اینکه مردم نمی آید در کوچ بطور عدلی تریاک بکشند که بشود ممکن است جناب عالی يك آدم عصبانی باشید یا قیافه شبیه بقیافه بنده داشته باشید. آنوقت می گویند این آقایان چه است و در اینجا هم يك محکمه و یک جانی نیست که بیاورند و در آنجا آنها را معاف بکنند و آنوقت این يك بهانه که بدست فکر معترض و بدجس خواهند داد و باشخاص نسبت تریاک بی بدن را می دهند و هر وکیلی که خوشبختانه یا بدبختانه چاق و چله نیست بازی سرش در می آورند. لذا این قضیه قضیه صحیحی نیست و بالاخره هر روز برای هر وکیل عصبانی اسباب زحمت است و دوست اشخاص هوجی می دهد. نایب رئیس- رأی میگیریم بقبول توجه بودن پیشنهاد آقای دولت آبادی. آقایانی که موافقت میفرمایند. (عده برخاستند) نایب رئیس- قابل توجه نشد. پیشنهاد دیگری است قرائت میشود. (شرح آتی خوانده شد) چون در اصفهان و کرمان از حیث جمعیت و مأخذ قانونی که یکصد هزار نفر يك وکیل داشته باشد بر حسب احصائیه وزارت و جلیله داخله درست هزار نفر وکیل معین شده لهذا بنده پیشنهاد میکنم مطابق احصائیه وزارت داخله یک کمیسیون محترم تجدید نظر انتخابات اختیار داده شود که برای این دو محل و سایر نقاطی که محروم از حق قانونی خود شده اند مطابق قانون جاری مملکت عمل شود. دکتر احتشام- در زمانی که برای هر ایالت و ولایت حوزه بندی شد برای اصفهان و نفر وکیل معین شد و اشخاصی که اطلاعاتی داشته اند هم باین ترتیب حوزه بندی اعتراض کردند و هم بملت عده نمایندگان. زیرا در چهار مجال در صورتیکه جمعیت آن وزارت داخله صد و بیست هزار نفر تعیین نموده است. هیچوقت در انتخابات دارای حوزه

دارد جز عمو و محسوب شده و بلوک لجان که دوفرسخی اصفهان است جزء قشه محسوب شده .

لذا بنده پیشنهاد کردم که بوکلای اصفهان که از حقوق حقه خودشان محروم بوده اند موافق نظر وزارت داخله و تصویب کمیسیون هر چند نفر که لازم است اضافه شود .

نایب رئیس - آقای بیات (اجازه)

بیات - بنده گمان نمیکنم این ماده مربوط بقانون انتخابات نباشد و یک ماده جدا گانه است که پیشنهاد کرده اند که یک اختیاری بوزارت داخله و کمیسیون داده شود .

عقیده بنده این است که قانون رانام کتیم و بعد از تمام شدن قانون این ماده مطرح شود .

نایب رئیس - آقای فاطمی (اجازه)

فاطمی - بنده نمی دانم چه وقتی بهتر از امروز است که شور در قانون انتخابی - شود در این موضوع هم مذاکره شود برای اینکه در دوره دوم یک قانونی نوشته شده است و در آن وقت بواسطه نظریات سیاسی یا خصوصی هر چه بوده بیک نقطه بدون جهت ظلم شده است

وزارت داخله احصائیه معین می کند و برای اصفهان نهصد و پنجاه هزار نفر جمعیت تخمین میزند

در صورتیکه پنج نفر وکیل معین می نمایند و همچنین نسبت بکرامان و بعضی نقاط دیگر هم ظلم شده است .

میفرمایند مربوط بقانون انتخابات نیست چه طور مربوط بقانون انتخابات نیست اگر مربوط بقانون انتخابات نیست ما حاضر نیستیم در کلیات قانون انتخابات رأی بدهیم و حالا ما امیدوار بودیم که این مسئله اضافه خواهد شد و الا این چه اصلاحاتی است

بنده نمی فهمم یک شهری یک ظلمی شده و الا ده سال است که شکایت میکنند امروز هم قانون انتخابات مطرح شده و موقعی بهتر از این است

ما هر وقت خواستیم این مسئله را مطرح کنیم گفتند چیز های مهم تری در دستور هست امروز تکلیف را معلوم کنید یادرو و یا قبول کنید

نایب رئیس - بنظر بنده مطرح شدنش معنی ندارد فقط باید ماده واحد پیشنهاد کنندگان باده الحاقیه شود

حالا عقیده کمیسیون چه چیز است؟

مخبر - کمیسیون یک اصلی را اتخاذ کرده بود که مطابق آن اصل جدول بندی اساسا عوض شود و این اشکالات برطرف شود ولی چیزی که هست اگر امروز بخواهیم

باین ماده رأی بدهیم ممکن است وزارت داخله نتواند به اصلاح جدول موفق شود آنوقت بلا تکلیف به این معنی مع ذلک چون این پیشنهاد ساده تر از آن اصلی است که کمیسیون اتخاذ کرده و چندین نقطه معین اختصاص دارد اگر مجلس موافق هست ما مخالفی نداریم نایب رئیس - این ماده که قرائت شد دقمه دیگر قرائت می شود و اختصاصی هم ندارد .

(ماده واحد مجدداً شرح سابق خوانده شد)

نایب رئیس - خوب بالاخره کمیسیون با این ماده موافق است یا خیر

مخبر - بنده نظر کمیسیون را نمیدانم چون سابقه ندارد

نایب رئیس - رای می گیریم بمقابل توجه بودنش . . .

محمد هاشم میرزا بنده مخالفم نایب رئیس - بر طبق ماده ۶۳ و ۶۴ نظامنامه داخلی نسبت بمواد الحاقیه فقط اعضای کمیسیون مربوطه حق جواب دارند حالا میفرمایید مخالف باشید یا موافق نهایت آقایان که موافق نیستند رای ندهند .

مقابل توجه بودن این پیشنهاد . آقایانی که موافقت قیام نمایند (عده قیام نمودند)

نایب رئیس - قابل توجه نشد . ماده الحاقیه دیگر .

از طرف آقای فاطمی و جمعی از نمایندگان (شرح ذیل خوانده شد)

در دوره دوم تقنینیه که قانون فعلی انتخابات بتصویب رسیده چون نمایندگان ایالت کرمان در آن دره معنی نبوده و بصورت کامل باحصائیه تقریبی آن ایالت ایالت نداشته اند بنده نمایندگان یک ایالت پرسوست و جمعیتی مثل کرمان را فقط بشش نفر اکتفا داده

و حوزه بندی انتخابیه آن ایالت نیز بعلم عدم بصیرت بی تناسب تعیین و در موافق عمل باعث اشکال و بطور جریان انتخابات شده و میشود بهمین جهت با اذله فوق الذکر نسبت بولایت یرجیمیت اصفهان نیز ظلم فاحش شده و با تصدیق وزارت داخله احصائیه اصفهان به نهصد هزار نفر بالغ گردیده و مع ذلک نمایندگان آن معیار را کلیه پنج نفر معلوم داشته اند بنابر این امضاء کنندگان پیشنهاد می کنیم ماده واحد ذیل را بوزارت داخله امر شود مطابق قانون معموله بطوریکه برای تمام ولایات تعیین شده بدو حوزه انتخابیه کرمان و اصفهان نیز هر یک صد هزار نفر یک وکیل اختصاص داده و بنسب هر محل تقسیم و حوزه بندی شود تا اهالی این دو محل نیز از حق مشروع قانونی خود مثل سایر ولایات استفاده نمایند

نایب رئیس - آقای آقامیرزا شهاب (اجازه)

میرزا شهاب - در دوره دوم تقنینیه که این قانون انتخابات نوشته شد (و کلای کرمان هیچکدام از اهل محل نبودند) شاهزاده محمد هاشم میرزا نقل کردند که در آن دوره دروقتی که برای ایالات وکیل معین میشد برای هر ایالت دوازده نفر معین شده بود از آنکه اهالی محترم آذربایجان که نماینده آنها شخص میرزی مثل آقای تقی زاده بودند گفتند جمعیت آذربایجان خیلی زیاد است و دوازده نفر نماینده برای آنجا کم است و بالاخره دوازده نفر به بیست و یک نفر رسید و خراسان هم چون و کلای میرزی داشتند مثل شاهزاده محمد هاشم میرزا بنای گفتگو را گذاشتند و کلای کرمان هم باین متقاعد شدند که هر جا که میگویند وکیل کم است از وکلای کرمان برداشته شود و به آنجا افزوده شود و بالاخره نتیجه اینطور شد که وکلای کرمان بشش نفر رسید در صورتی که اگر آقایان نقشه ایران را ملاحظه فرموده باشند میدانند که ایالت کرمان یکی از بزرگترین ایالات ایران است و شش نفر وکیل برای آنجا خیلی کم است زیرا اقلا سه کرور جمعیت دارد از این جهت این پیشنهاد را آقایان کرده اند و همچنین راجع به اصفهان هم گویا در آن موقع یک نظریات معنی یا سیاسی بوده است که برای آنجا هم پنج نفر معین کردند و نگذاشتند به اندازه که در قانون مینویسند هر صد هزار نفر یک نفر وکیل داشته باشد برای آنجا هم همین مانده منظور شود در صورتیکه مطابق احصائیه که کمیسیون از وزارت داخله خواسته است (والیته آنها هم بایک تحقیقاتی احصائیه فرستاده اند) اصفهان را با نواب نهصد و پنجاه هزار نفر مینویسند در این صورت اگر برای هر صد هزار نفر جمعیت یک نفر وکیل معین کنیم باستی ۹ نفر وکیل برای اصفهان منظور کنیم و همچنین کرمان باستی یازده نفر وکیل داشته باشد و حالا آقای آقا سید یعقوب چون نسبت بشیراز ظلمی نشده است می خندند . . .

آقا سید یعقوب - آنجا هم کم است بنده هم عرض خواهم کرد .

آقا میرزا شهاب - اگر نگاه کنید به کتب غیر ایرانی میبینید جمعیت شیراز را بیشتر می نویسند با جمعیت کرمان را برادرید لاروس را نگاه کنید به بنید جمعیت کجارا بیشتر مینویسند و حالا ما گفتگوی نداریم به آنجا هم افزوده شود .

البته هر چه وکلای صالح بیشتر باشند برای مملکت بهتر است این است که بنده معتقدم آقایان یک توجهی بفرمایند و این ظلمی که نسبت به این دو محل معموله وجود دارد هم مرتب شود

شده است رفع کنند و البته نسبت بسیار جاهل که کم است پیشنهاد کنند مارای خواهیم داد .

نایب رئیس - عقبه کمیسیون چیست؟

مخبر - بنده شخصاً و حتی اکثریت اعضا کمیسیون هم موافق هستیم که به بعضی نقاط که حقاً وکیل کم تعیین شده جبران شود .

ولی خود بنده تصور میکنم بهمین ترتیبی که اینجا پیشنهاد شده اگر بخواهیم نقایص را جبران کنیم درست نتوانیم پیشرفت کنیم و اصلاً عملی نشود زیرا بلافاصله بعد از این پیشنهاد یک نفر از وکلای خراسان هم پیشنهاد خواهند کرد که ما هم وکیل کم داریم دیگری هم پیشنهاد خواهد کرد و حقاً هم بعضی جاها وکیل کم داده شده است بنده در عین آنکه مخالف نیستم باین قضیه میل دارم که یک طریق عملی برای این کار اتخاذ شود که هم بمقصد برسیم و هم دچار زحمت و درد و تسلسل نشویم و بنده تصور میکنم که اگر یکی از آقایان پیشنهاد کنند و مجلس به کمیسیون انتخابات امر بدهند که با اطلاع وزارت داخله یا معاون وزارت داخله به نشینند و راجع به تقصیر اصفهان و کرمان و سایر نقاطی که کمتر از حد معین وکیل برای آنها معین شده است مطالعه کنند و نتیجه بگیرند و در صورتیکه در آنجا هم پنج نفر معین کردند و نگذاشتند به اندازه که در قانون مینویسند هر صد هزار نفر یک نفر وکیل داشته باشد برای آنجا هم همین مانده منظور شود در صورتیکه مطابق احصائیه که کمیسیون از وزارت داخله خواسته است (والیته آنها هم بایک تحقیقاتی احصائیه فرستاده اند) اصفهان را با نواب نهصد و پنجاه هزار نفر مینویسند در این صورت اگر برای هر صد هزار نفر جمعیت یک نفر وکیل معین کنیم باستی ۹ نفر وکیل برای اصفهان منظور کنیم و همچنین کرمان باستی یازده نفر وکیل داشته باشد و حالا آقای آقا سید یعقوب چون نسبت بشیراز ظلمی نشده است می خندند . . .

آقا سید یعقوب - آنجا هم کم است بنده هم عرض خواهم کرد .

آقا میرزا شهاب - اگر نگاه کنید به کتب غیر ایرانی میبینید جمعیت شیراز را بیشتر می نویسند با جمعیت کرمان را برادرید لاروس را نگاه کنید به بنید جمعیت کجارا بیشتر مینویسند و حالا ما گفتگوی نداریم به آنجا هم افزوده شود .

البته هر چه وکلای صالح بیشتر باشند برای مملکت بهتر است این است که بنده معتقدم آقایان یک توجهی بفرمایند و این ظلمی که نسبت به این دو محل معموله وجود دارد هم مرتب شود

نایب رئیس - نسبت باصفهان و کرمان که در این پیشنهاد اسم برده شده دیگر مورد ندارد و علاوه بر این است . شاهزاده محمد هاشم میرزا (اجازه)

محمد هاشم میرزا - این پیشنهاد با آن پیش نهادهای فرق دار برای این که در آنجا یک مطلبی بود راجع بکرمان و اصفهان که اختیارات داده شود کمیسیون انتخابات که با توافق وزارت داخله جدول را تعیین کنند و هیچ نوشته بود بمجلس بیاورند و رأی بگیرند و باین جهت آن پیشنهاد رد شد

زیرا نخواستیم این سابقه را گذارده باشیم که کمیسیون بوزارت داخله بتواند یک قانون مهمی را مثل قانون انتخابات تجدید نظر درش بکنند

باین جهت مخالفت کردم ولی این پیشنهاد کلی است و انحصار به اصفهان و خراسان ندارد

آنها بر سبیل مثل اسم برده شده بالاخره بعد از چهارده سال موقعش امروز است که در پنج شش روز پیشین در کمیسیون انتخابات و نمایندگان هم بروند و توضیحاتی بدهند اگر قبول شدنی است قبول والارز کنند

می فرمایند دیگران هم این تقاضا را می کنند بهوس که نسبت وزارت داخله است دولت است نمایندگان هستند شاخص مطلع هستند و رسیدگی میکنند و این پیشنهاد خیلی لازمست

مثلاً وقتی در دوره دوم جدول انتخابات تعیین شد از وکلای کرمان فقط دکتربن چیدمیرزا بود که او هم آنجاها را بلد نبود

بیچاره تقصیر نداشت ولی حالا وکلای مطلع داریم و از تمام حوزه های انتخابیه هستند و اطلاع دارند

ولی در آن وقت اغلب وکلا از محل خود اطلاع نداشتند و باین جهت امروز ما باین اشکالات برخوردیم

در هر صورت حالا خوب است این پیشنهاد را قبول فرموده و بکمیسیون مراجعه شود البته هر کدام حق است آقایان قبول کنند هر گاه صحیح نیست رد کنند

در هر حال معایب حوزه بندی فعلی خیلی است مثلاً در حوزه انتخابیه کرمان یک حوزه پنج فرسخی جزء حوزه سی فرسخی است

همچنین در بعضی از نقاط خراسان یا اصفهان در پنجاه یک نواص مخصوصی است که باید مجلس آنها را مرتفع کند والا نمی شود گفت حکماً اگر یک اشتباهی در یازده سال قبل شده چندین دوره مجلس بیاید و این اشکال را بجای خود برقی گذارد آخر بچه دایل باید یکسوی چهل فرسخ از خراسان برود در حوزه

ورای بدهد و دیگری از کرمان سی فرسخ برود با از اصفهان یازده فرسخ برود این ترتیب که عملی نیست البته اگر فرضاً مجلس دوم اشتباهی کرده مجلس سوم یا چهارم یا پنجم باید آن را مرتفع کند در هر حال دیگر بسته بنظر اکثریت است که این پیشنهاد را قبول یا رد کنند

چون اساساً مجلس شورای ملی برای این است که اگر نواصی در قوانین ادوار سابقه پیدا شده آنها را رفع نماید اینک آن هاراهم سابقه قرار بدهیم و بگوئیم چون مجلس دوم اشتباه کرده سوم هم باید اشتباه کند چهارم و پنجم هم باید اشتباه کند خیر و کلارا ملت برای انتخاب کرده اند که قوانینی وضع کنند و هر گاه نواصی در آنها مشاهده کنند آن نواص را رفع کنند در هر صورت اگر حق با ما است که برای ما گوش بدهید والا بمجرد اینکه رای بدهند ورد کنند فایده ندارد

حائری زاده - کمیسیون در این یک سال ونیم بیشتر زحماتش برای تهیه یک نقشه صحیح جامع الاطرافی بود که جدول را اصلاح کند وزارت داخله هم در این باب خیلی متحمل زحمت شد و یک احصائیه کاملی از تمام مملکت ما نتوانستیم تحصیل کنیم یک صورت های تقریبی ناقصی از بعضی نقاط رسید که مفاد آن خلاصه اطلاعاتی بود که بعضی آقایان رسیده است در این قانون معین شده که بنجامه به آخر دوره مانده دولت باید مشغول انتخابات بشود و جدول را باین اطلاعات ناقصی که وزارت داخله بمادامه است نمی توانیم آن شکلی که شاید باید بعرض مجلس برسانیم و علاوه چون پنجاه بیشتر بآخر دوره نمائند ممکن نیست که یک جدول صحیحی که بآن انتخابات دوره ششم شروع شود ترتیب داد علی هذا کمیسیون کمال موافقت را دارد که جدولی ترتیب دهند که برای انتخابات دوره هفتم باشد تا عایق مانع انتخابات دوره ششم هم که مدت کمی بیشتر مانده است نباشد و اگر این را برای دوره ششم به خواهد اجرا کنید کمیسیون غیر عملی میدانند

نایب رئیس - رای می گیریم بمقابل توجه بودن این پیشنهاد آقایانی که تصویب میکنند قیام فرمایند

(عده قلبی قیام نمودند)

نایب رئیس - تصویب نشد . پیشنهاد آقای فاطمی (شرح ذیل قرائت شد)

بنده پیشنهاد می کنم بکمیسیون تجدید نظر در انتخابات اجازه داده شود به اسرع اوقات با توافق نظر وزارت داخله صورتی از نقاطی که کمتر از عده جمعیت خود نماینده دارند بمجلس تقدیم و بشکل ماده واحد رای گرفته شود

نایب رئیس - آقای فاطمی (اجازه)

فاطمی - اگر چه عقیده بنده فرق نکرده است ولی چون می بینم کاری نمی شود کرد لهذا تذکره می کنم این است که شکایت اعتراضات اهالی اصفهان را در مجلس عرض بکنم و مجلس اینطور قضاوت کردند حالا اینطور پیشنهاد کردم که بکمیسیون تجدید نظر در قانون انتخابات امر شود که با توافق نظر وزارت داخله زودتر یک صورتی تهیه کنند از جاهائی که جمعیتشان زیاد و نماینده شان کم است و بیاورند بمجلس بطریق ماده واحد رای گرفته شود که در انتخابات دوره ششم هم شریک باشند .

مخبر - این پیشنهاد آقای فاطمی خوبست و بنده این را عملی ترین اقسام حل این قضیه میدانم و بنده بنام کمیسیون قول می دهم که در اسرع اوقات با موافقت نظر وزارت داخله هم صورت جامع الاطرافی بمجلس تقدیم کنیم و ان شاء الله آقایان نمایندگان هم رای خواهند داد و بنده کاملاً مطمئنم می دهم که کمیسیون موافق است با این قضیه و بزودی انجام می دهد ولی مخالفت با قانون نخواهد بود .

نایب رئیس - آقای حشمتی موافقت حشمتی - راجع باین موضوع عرضی ندارم

نایب رئیس - آقای دولت آبادی دولت آبادی - بنده هم موافقم

نایب رئیس - مخالفی نیست؟

بیات - بنده مخالفم

نایب رئیس - بفرمایند

بیات - بنده در این قسمت قبلاً هم عرض کردم که اگر ما بخواهیم بیکی از این ممکن است موقع بگذرد اینست که بنده عقیده ام اینست که قبل از تصویب این قانون این پیشنهاد ها مورد ندارد بنده معتمد که کمیسیون با موافقت نظر دولت حوزه بندی هارا یک نظری بکنند و آن اندازه که امروز دسترس دارند و میتوانند اصلاح کنند و یک صورتی نوشته شود و بمجلس داده شود چنانچه برای قبل از انتخابات حاضر شد و تعطیلی برای انتخابات فراهم نکرد آن صورت را مجلس رای بدهند و اگر نشد در هر حال باعث تأخیر انتخابات و این قانون نشود و باز هم استدعا میکنم که اول مجلس باین قانون رای بدهند و بعد از اتمام این قانون این کار را بکنند .

مخبر - بنده هم فرمایش آقای بیات صحیح و مذاکرانی هم که اول شد صحیح است و عقیده بنده این است که که این پیشنهاد هیچ وجه قانون را معطل نخواهد کرد . ممکن است قبلاً قانون رای گرفته شود بعد باین رای گرفته شود در هر حال این پیشنهاد اجرای قانون و قانونت قانون را معوق نخواهد کرد و البته اگر اسباب تعویق قانون شود بنده هم موافق نیستم .

ولی اگر چنانچه نظر مجلس این باشد که اسباب تعویق قانون نمی شود بنده این را خوب پیشنهاد می دانم .

نایب رئیس - آقای شریعت زاده (اجازه)

شریعت زاده - البته آقایان نمایندگان متذکر هستند که پیشنهادات مکرری که شده است متشاعاً مربوط بنقاط خاصی است .

مثلاً آقایان نمایندگان محترم کرمان تصور کردند که تبعیض نسبت بکرمان شده است و بر طبق یک دلالی که آنهم تقریبی است لازم می دانند تجدید نظر بشود همچنین نمایندگان جاهای دیگر که خود بنده هم یکی از آنها هستم عقیده ام این است که همیشه تکلیف بطور اطمینان بخش معین شود .

اگر بنا باشد در نتیجه تقویب جمعیت اعتراضات وارد شود حالا هم یک وسائل تحقیقی برای تعیین جمعیت ها نیست و نمی توان اطمینان حاصل کرد که عدالت در باره یک کدام اجرا نمیشود .

بنده از این نقطه نظر اساساً این پیشنهادات مخالفم و عقیده دارم که آقایان نمایندگان محترم موافقت بکنند در هر نقطه که قانون سجل احوال اجرا شد اگر مشخص شد که در هر نقطه صد هزار نفر جمعیت یک نفر وکیل ندارند نسبت بآن نقطه تجدید نظر شده و اصلاح شود و الا باین اطلاعات تقریبی در دوره بعد هم باز همین اعتراضات خواهد بود .

زیرا این تخمین مستند بیک دلال صحیحی نیست .

نایب رئیس - آقای کازرونی (اجازه)

کازرونی - بنده اصولاً باین پیشنهاد موافقم در صورتیکه این پیشنهاد اسباب تعلیق موادی که ما گذرانیم نباشد و اگر غیر از این باشد بنده مخالفم و عقیده بنده اینست که اسباب تأخیر موادی می شود که ما گذرانیم اگر اینطور نیست بنده عرض میکنم این موادی را که گذرانیم بطور قطعی رأی درباره این بدهیم و این ماده را همانطور که پیشنهاد کردند علی حده در باره اش رای بدهند و اگر غیر از این باشد قطعاً شما بدانید که اساس انتخابات را متزلزل میکند

این بود عقیده بنده

نایب رئیس - بنده تصور میکنم این پیشنهاد کاملاً مربوط باشد به قانون انتخابات بنابراین اگر قبول بفرمایند بعد از گذشتن قانون رأی باین پیشنهاد گرفته شود (بعضی از نمایندگان صحیح است)

پیشنهادات زیادی شده است راجع بقانون انتخابات و در ضمن پیشنهاد ختم جلسه هم شده است اگر آقایان موافق نباشند جلسه را ختم میکنم جلسه آتی روز

ه شنبه آینده ۴ ساعت قبل از ظهر دستور هم سایر مواد الحاقیه و پیشنهادات راجع به قانون انتخابات و بقیه دستور امروزه

(مجلس مقارن ظهر ختم شد)

نایب رئیس - مجلس شورای ملی

سید محمد تدین

منشی - دکتر احتشام طباطبائی

منشی م - شهاب

جلسه یکصد و نود و پنجم

صورت مشروح مجلس

پنجشنبه دوازدهم

شهر یور ۱۳۰۴ مطابق

۱۴ صفر ۱۳۴۴

مجلس دو ساعت و سه ربع قبل از ظهر

بر ریاست آقای حسینخان پیرنیا تشکیل گردید

صورت مجلس سه شنبه دهم شهر یور

را آقای آقا میرزا شهاب قرائت نمودند.

رئیس - آقای یاسائی .

(اجازه)

یاسائی - بنده قبل از دستور عرض

دارم .

رئیس - آقای آقا سید یعقوب .

(اجازه)

آقا سید یعقوب - بنده هم قبل از

دستور عرض دارم .

رئیس - آقای عدلی .

(اجازه)

آقا میرزا یوسفخان عدلی - بنده

میخواستم تذکر بدهم که نام فامیل بنده

عدلی است نه عدل .

رئیس - عده کافی نیست .

(در اینموقع مجلس تعطیل و پس از

یک ربع ساعت بر ریاست آقای تدین تشکیل

گردید)

نایب رئیس - نسبت بصورت مجلس

آقایان اعتراضی ندارند؟

بعضی از نمایندگان - خیر

نایب رئیس - صورت مجلس تصویب

شد .

آقای یاسائی .

(اجازت)

یاسائی - بنده حضور آقای وزیر

مالیه رامفتنم می شمارم و می خواهم خاطر

محترم آقایان نمایندگان رامتذکر کنم که

وضعیت ارزاق در هذمه السنه خیلی مشکل

است و معلوم نیست در آتیه چه خواهد

شد .

حقایق ناگوار را هم باید گفت و در

صدد جلو گیری برآمد و اقداماتی که مقتضی

است دولت باید از حالا بعمل بیاورد . در

حدود سمنان و دامغان و شاهرود امسال

مردم فوق العاده مبتلا و در مضیقه هستند و

دولت هم هنوز نتوانسته است آذوقه اهالی

آنحدود را تهیه کند . سمنان همیشه آذوقه

سه ماه خودش را بیشتر نداشت یعنی

وضعیات زراعتی آنجا ناقص است و باید از

خارج بانجا کدم وارد کنند .